

Sygn. akt II UK 667/16

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku S.S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
o świadczenie przedemerytalne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 listopada 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 6 maja 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 maja 2016 r., III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację wnioskodawcy S.S. od wyroku Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W. o świadczenie przedemerytalne. Sąd drugiej instancji uznał, że art. 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych odwołujący się do renty z tytułu niezdolności do pracy, należy odnosić do pojęcia tego świadczenia zawartego w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm. dalej „ustawa emerytalna”), nie zaś do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, o której mowa w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 277 ze zm.).

Wnioskodawca, urodzony w dniu 5 lipca 1951 r., podlegał ubezpieczeniu

społecznemu rolników i odprowadzał składki na ubezpieczenie społeczne rolników. W okresie od dnia 7 stycznia 1998 r. do dnia 28 lutego 2013 r. pobierał rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy. Począwszy od dnia 29 sierpnia 2013 r. wnioskodawca był zarejestrowany jako osoba bezrobotna z prawem do zasiłku od dnia 6 września 2013 r. do dnia 31 sierpnia 2014 r. W dniu 11 lutego 2015 r. wnioskodawca złożył wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego. Zaskarżoną decyzją z dnia 17 kwietnia 2015 r., organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do świadczenia przedemerytalnego, wskazując w uzasadnieniu decyzji, że nie spełnił on wymogów określonych art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 170 ze zm.),

Powyższy wyrok zaskarżył skargą kasacyjną pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 2 ust. 1 pkt. 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych poprzez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na przyjęciu, że „opisana w tym przepisie przesłanka pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy (...) dotyczy wyłącznie renty uzyskiwanej w oparciu o przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, podczas gdy prawidłowa wykładnia powyższego przepisu winna prowadzić do wniosku, iż bez znaczenia dla uprawnień jest rodzaj otrzymywanej renty z tytułu niezdolności do pracy”.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na konieczność dokonania wykładni powołanego przepisu co do definiowania pojęcia niezdolności do pracy w ujęciu przepisów ustawy o świadczeniach przedemerytalnych i zasadności jego odnoszenia do ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie ma uzasadnienia.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością, którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). W sytuacji gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), nie zachodzi ona, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS – wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Wskazywana w skardze kasacyjnej potrzeba wykładni art. 2 ust.1 pkt. 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych nie znajduje uzasadnienia. Zgodnie z tym przepisem prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat i od dnia, w którym ustało prawo do renty, ukończyła co najmniej 55 lat – kobieta oraz 60 lat mężczyzna i osiągnęła

okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 20 lat kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Warunki określone w tym przepisie muszą być spełnione kumulatywnie.

Sąd Apelacyjny rozpoznając sprawę, dokonał prawidłowej wykładni tego przepisu, przyjmując, że pobieranie renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy nie stanowi spełnienia warunku wskazanego w powołanym przepisie, trafnie przyjmując, że art. 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych odwołuje się do pojęcia renty z tytułu niezdolności do pracy, które należy odnieść do przepisów ustawy emerytalnej, nie obejmując renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, o której mowa w art. 6 ust. pkt 10a, art. 18 pkt 1, oraz art. 21 i 22 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Ta językowa wykładnia, znajduje także potwierdzenie w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm.), w którym przyjęto, że ubezpieczenie społeczne rolników regulują odrębne przepisy (z zastrzeżeniem nie mającym znaczenia w okolicznościach sprawy).

Pojęciem renty z tytułu niezdolności do pracy posługują się przepisy ustawy emerytalnej oraz przepisy odrębne, które odnoszą się do tej ustawy w swoich uregulowaniach (ustawa o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin itd.). Przepis art. 3 ustawy emerytalnej wymienia enumeratywnie świadczenia, jakie przysługują na podstawie przepisów ustawy w tym w pkt 2 rentę z tytułu niezdolności do pracy, wskazując w art. 4 pkt 10 i 11 ustawy, że użyte w niej określenie renta obejmuje rentę z tytułu niezdolności do pracy i rentę rodzinną, zaś za rencistę uważa się osobę mającą ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty rodzinnej. Renta pobierana przez wnioskodawcę stanowiła natomiast świadczenie ustalone i wypłacane w oparciu o przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, które nie operują pojęciem renty z tytułu niezdolności do pracy tylko pojęciem renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy.

Jak trafnie przyjął w uzasadnieniu wyroku Sąd drugiej instancji, Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie niejednokrotnie nawiązywał do odrębności pomiędzy powszechnym (pracowniczym) a rolniczym systemem ubezpieczenia społecznego, wskazując np., że jakkolwiek w systemie prawa ubezpieczeń

społecznych pojęcie niezdolności do pracy może być ujmowane ogólnie i zarazem wspólnie dla systemu powszechnego i rolniczego, jako stan braku zdolności do pracy ubezpieczonego z przyczyn zdrowotnych, to jednak w systemie powszechnym niezdolność tę dzieli się na całkowitą i częściową (art. 12 ustawy emerytalnej) - zaś tej ostatniej nie ma w systemie rolniczym, ponadto ochrona z art. 21 ust. 5 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników obejmuje tylko całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, a nie każdy mniejszy (niż całkowity) stopień tej niezdolności. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 27 stycznia 2011 r., I UK 207/10, z dnia 28 października 2010 r., II UK 111/10, oraz z dnia 10 marca 2011 r., II UK 306/10, niepublikowane).

Wszystko to daje podstawę do stwierdzenia, że nie istnieje potrzeba dokonania wykładni pojęcia renty z tytułu niezdolności do pracy, ta bowiem – z przyczyn wyżej wskazanych – nie budzi wątpliwości.

Tym się kierując, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

as